

Řešení domácí přípravy XI: PS, učebnice + pracovní list + literární výchova:

A) Řešení – pracovní sešit a učebnice:

- 1) **PS str. 35/cv. 6:** ... prostředku, původce děje, **podmínky, účelu, zřetele, přípustky** (tučně vytištěná se nás týkají, ostatní poznáte až na střední škole)

PS str. 35/ 7:

Trochu se opozdil. **PU míry – Jak moc se opozdil?**

Pro nemoc nemohl přijít. **PU příčiny – Proč, z jakého důvodu (příčiny) nemohl přijít?**

Přes zákaz šel ven. **PU přípustky – I přes co šel ven?**

S tvým souhlasem to rád udělám. **PU podmínky - Za jaké podmínky to rád udělám?**

Vrátím se brzy. **PUČ – Kdy se vrátím?**

PS 36/cv. 8 (možná řešení):

Navzdory hustému dešti velmi pospíchal do parku. I přes výsměch okolí letěl se svým letadlem do říše fantazie. Při přebytku volného času chtěl určitě přijít na návštěvu.

PS str. 36/cv. 9 (jen věty s PU): Viděli jste někdy (**PUČ**) počítaadlo? **V Asii (PUM)** počítaadlo **do dnes (PUČ)** používají miliony lidí. **Hezky (PUZ)** se na něj dívá. **Nikdy (PUČ)** nebude potřebovat modernizaci, protože jediný potřebný software máme **mezi ušima (PUM)**. Díky počítaadlu se můžeme na jistý typ pokroku dívat **z nadhledu (PUZ)**. **Doma (PUM)** mám barevné počítaadlo, které si **zítra (PUČ)** vezmu **do školy (PUM)**.

- 2) **PS str. 37/cv. 14:**

Doplňek je ROZVÍJEJÍCÍ větný člen, který závisí na SLOVESE, ale zároveň se vztahuje i ke JMÉNU, vstupuje proto do dvou SKLADEBNÍCH DVOJIC. Vyjadřuje VLASTNOST, kterou má toto jméno za určitého DĚJE nebo která se mu dějem přisuzuje. Doplňkem bývá často PŘÍDAVNÉ jméno nebo podstatné jméno v 7. pádě a vždy jsou jím slova RÁD a SÁM. Často stojí na KONCI věty.

PS str. 37/cv. 15:

Vrátil se domů **unaven (2)**. Zásilka přišla **nepoškozená (2)**. Udělal bych to **sám (3)**. Děti stály **jako omráčené (2)**. Bratr se vyučil **zámečnickem (1)**. Všichni si ho váží **jako** vynikajícího **pracovníka (1)**. Nedávno byl jmenován **ředitelem (1)**. Sněženky vždy rozkvetou **první (4)**. Chlapec **rád (2)** chodí **bos (2)**.

- 3) **Uč. str. 87/cv. 4 jen slova, která máme určit jako větné členy:**

Divadlo – PT 4.p., **do divadla** – PUM, **v ulici** – PUM, **ulici** – PT 4.p., **v bačkorách** – PUZ, **o bačkorách** – PT 6.p., **vyučování** - PT 4.p., **po vyučování** – PUČ, **kolem pole** – PUM, **pole** – PT 4.p., **ostrov** – PT 4.p., **na ostrov** – PUM, **na okraj** - PUM, **okraj** – PT 4.p., **stůl** – PT 4.p., **pod stůl** – PUM, **na obědě** – PT 6.p., **po obědě** – PUČ, **za hodinu** – PUČ, **hodinu** – PT 4.p.

- 4) **Uč. str. 105/cv. 1:**

Hlasy chlapců ve stanech utichly. Na ulici pobíhali psi. Neosvětlení cyklisté se ztráceli ve tmě. Dětem nad dárky zářily oči radostí. Koně cválali po prašné cestě mezi poli. Vyzkoušeli jsme (my) jeho novou e-mailovou adresu. Závodníci se připravili na startovní čáře. Trávníky se po dešti zazelenaly. Všichni se radostně rozesmáli. Stromy ve větru šuměly a větve se ohýbaly. Piloti bezpečně přistáli. Udělali byste (vy) to za nás? Tatínek a bratr si koupili nové mobilní telefony. Babička a dědeček sbírali v lese šišky. Ve výšce

nad vesnicí přelétli čápi. Děti jely do Itálie na školní výlet. Nevím (já), kam se poděly moje vodové barvy.
Z houští vyběhly srny.

B) Řešení – pracovní list:

1. Několikanásobné větné členy:

V perličkách ze školních lavic podtrhni několikanásobné větné členy a za větu napiš zkratkou jejich druhy:

Naše lesy jsou bohaté na houby, lesní plodiny a odpadky. **PT 4.p**

Požár, vichřice, povodeň a zkoušení z fyziky jsou živelné pohromy. **PO**

V zimě si děti zhotovují sněhuláky, iglú a různé zlomeniny. **PT 4.p**

Ve váze byly červené, žluté a zvadlé květiny. **PKS**

Houby jsou jedlé, nejedlé a otrávené. **PŘJS (jmenná část, jsou= sponové sloveso)**

2. Přísluvečná určení (tentokrát už všech osm):

Urči druhy podtržených (rozvitých) přísluvečných určení (za větu napiš otázku, název a zkratku pro dané PU):

Za pěkného počasí jsme se chodili koupat do rybníka. **Za jaké podmínky jsme se chodili koupat? PUpodm**

Kvůli dlouhodobému onemocnění musel skončit se sportem. **Z jakého důvodu (příčiny) musel skončit?**

PUpříč

Skamarádili jsme se na školním výletě. **Kde jsme se skamarádili? PUM**

Maminka mě poslala do obchodu nakoupit něco k večeři. **Proč, s jakým účelem mě poslala? PUúč**

I přes nepříznivé počasí jsme vyrazili na pěší túru. **I přes co, navzdory čemu jsme vyrazili? PUpříp**

Maminka se o nás obětavě stará. **Jak, jakým způsobem se o nás stará? PUZ**

Při dodržování všech pravidel se můžou závody uskutečnit. **Za jaké podmínky se závody uskuteční? PUpodm**

Po setmění budeme pozorovat hvězdy. **Kdy budeme pozorovat? PUČ**

Do třídy vstoupila usměvavá dívka. **Kam vstoupila? PUM**

To je velmi špatný nápad. **Jak moc špatný nápad? PUmí**

3. Slovní druhy neohebné (ty nám moc nejdou...): Podtrhni ve větách všechna neohebná slova a zapiš je do tabulky:

Haló, je tam někdo? Přišel pozdě, protože mu ujel autobus. Ať už tě tady nevidím! Hurá, zítra konečně nemusím do školy. Rychle poběžíme, abychom tam dorazili včas.

příslovce	tam, pozdě, už, tady, zítra, konečně, rychle, tam, včas
předložky	do
spojky	protože, abychom
částice	ať
citoslovce	haló, hurá

4. **A nyní už dojde i na doplněk:** Do závorek napiš slovní druhy tučně podtržených doplňků a podtrhni slova, ke kterým se doplněk v dané větě vztahuje – **př.** Babička k nám dorazila celá **utrmácená** (babička utrmácená a dorazila utrmácená):

Pavel nakonec doběhl autobus **udýchán**. (2)

Lednici jsme domů přivezli celou **poškrábanou**. (2)

Děti zůstaly doma **samy**. (3)

Jiří z Poděbrad byl zvolen českým **králem**. (1)

Dívky se ve stanu **samy bály**. (3)

Malý Péťa jezdí **rád** k dědečkovi a babičce. (2)

5. **Abychom nevyšli ze cviku:** GRAFICKÉ ROZBORY TĚCHTO DVOU VĚT – ZVLÁŠTNÍ PŘÍLOHA pdf

a) Maminka přinesla každému talíř **polévky**.

b) Čapí hnízdo na komíně statku na podzim **osiřelo**.

6. **A na závěr si zkusíme poradit se záludnostmi pravopisu:** Dopln i/i, y/ý (a pořádně se u toho zamysli nad věčným významem doplňovaných slov):

Kdybys nebyl **slepy** jako **slepýš**, tak to **slepíš** přesně. To se ti to **výská**, když je poblíž **víska**. Taková malá **vížka** a taková velká **výška**. V dětství **mívala** plyšového **mývala**. Devětsil je **býlí**, které má **bílý** květ. Měl se **mýt**, ale to by k tomu musel **mít** chuť. Slyšel zvony **bít**, protože blízko kostela měl **byt**. Jeho **pýcha** mě **píchá** u srdce.

Uměla si leccos **spíchnout** na sebe, ale kvůli tomu nemusela **zpychnout**. Když začal **sípat**, musel **sypat** k lékaři.

C) Řešení – literární výchova:

Jana Knitlová – Krakonoš a lyžníci

- a) Lesní praktikant se přišel pochlubit novinkou, kterou objednal hrabě pro své lesníky, a zároveň tuto novinku přinesl panu učiteli k vyzkoušení. Šlo o SKI, čili lyže.
- b) Příběh se odehrává v krkonošské obci Studnice.
- c) Ochotníci nacvičují divadelní hru Česká meluzína od Václava Klimenta Klicpery. Chtějí ji uvést v premiéře na Velikonoční pondělí, kdy do Krkonoš přijedou i milovníci hor z Prahy.
- d) Vrchní financ kritizuje kvalitu podávané kořalky (novopacké), která se smí oficiálně podávat v hostinci. Vrchní financ potom nabídne k ochutnání hostinskému Trompetrovi kořalku pašovanou z Polska (vratislavskou) a chlubí se, že ji zabavili pašerákům. Což znamená, že finanční stráž porušuje zákon, když konzumuje zabavené zboží, které by měla správně zničit.
- e) Tajemný pašerák je zvláštní tím, že dokáže jezdit na lyžích (což nikdo v Krkonoších tehdy neznal) – „má na nohou křídla“, vlaje na něm dlouhý plášť a nosí velký klobouk, takže kluci Pelčovic si ho ve své bujné fantazii překřtí na Krakonoše.

Dobrovolný úkol: Tajemného pašeráka hrál Karel Heřmánek (st.), český herec (nar. 1947) a majitel divadla Bez zábradlí. Určitě ho budete znát jako vládce pekla z pohádky S čerty nejsou žerty.